Початкова школа і сучасність

№2 жовтень 2014

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 96516

Поведінка на дорозі
Виховна година, 1 клас

Закріплення вміння вимовляти звуки [п], [п'] та вивчення літери «П»
Урок навчання грамоти, 1 клас

Подорож у країну Здоров'я
Виховна година, 1 клас

Вживання великої літери
Урок української мови, 2 клас

Основа речення. Головні і другорядні члени речення
Урок української мови, 3 клас

Осінні подарунки
Сценарій виховного заходу

ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»

Проведення батьківських зборів у першому класі

Світлана МАРТИНЕНКО, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ;
Наталія КИПИЧЕНКО, аспірантка, викладач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

Духовний світ сім'ї, духовний світ особистості, позитивний образ школи формуються завдяки взаємному впливу...
Василь Сухомлинський

Батьки віддають дитину до школи з надією, що вона потрапить до рук розумного, гуманного вчителя, який забезпечить їй повноцінне виховання. Лише за умов спільної та узгодженої діяльності вчителів і батьків учень досягає значних успіхів у навчанні. Ми впевнені в тому, що співпраця педагога і батьків матиме позитивні результати лише за умови, якщо всі зусилля дорослих будуть спрямовані на всебічний розвиток учня, на створення сприятливих умов для його особистісного зростання та самореалізації. Актуальне, на наш погляд, міркування висловлює О. Савченко у науково-методичному посібнику «Виховний потенціал початкової освіти». Вона стверджує, що «для молодших учнів надзвичайно важливо відчувати порозуміння батьків між собою, а також їх повагу до порад учителя», тому, на думку вченої, «шкільне і сімейне виховання не мають суперечити один одному» [4. 76].

Безумовно, важливим чинником педагогічної співпраці вчителя-класовода і сім'ї учня є вміла організація та проведення батьківських зборів. Вони спрямовані на вирішення актуальних проблем, які виникають у процесі навчально-пізнавальної діяльності, подолання труднощів, яких зазнають учні, а також надання практичних порад і рекомендацій, що стануть у пригоді батькам.

За результатами опитування вчителів початкових шкіл м. Києва встановлено, що переважна більшість педагогів відчувають труднощі у взаємодії з сім'ями учнів (63 %), їм досить складно організовувати та проводити батьківські збори, знаходити спільну мову з батьками, залучати їх до діяльності класу, проведення різноманітних заходів тощо [2]. З урахуванням цього, започаткована нами рубрика «Проведення батьківських зборів у початковій школі» буде присвячена особливостям взаємодії з батьками учнів. Сподіваємося, що подані матеріали будуть корисними вчителям початкової школи, вихователям груп подовженого дня, педагогам-організаторам для оптимізації співпраці з сім'ями учнів.

У цьому номері журналу подаємо методику проведення батьківських зборів у першому класі.

Відомою є істина, що вступ до школи докорінно змінює життєвий ритм дитини, її ставлення до навчально-пізнавальної діяльності. Він ускладнюється ще й тим, що збігається з черговою віковою кризою розвитку, яка припадає на шостий-сьомий рік життя. З початком шкільного навчання, зі зміною соціального статусу дитини перед батьками першокласників постає безліч складних запитань щодо їх співпраці зі школою, взаємодії з першим учителем, вихователем, учителями-предметниками, батьками однокласників, які мають бути вирішені нагально з метою створення сприятливих умов для успішного навчання дитини [2]. Ще В. Сухомлинський, працюючи вчителем, згодом директором Павлиської школи, на заняттях для батьків майбутніх першокласників розглядав такі теми: «Батько і син», «Мати і дочка», «Сім'я як школа людських стосунків», «Перші норми моральної культури дітей» та інші [5]. Думки великого педагога й донині залишаються актуальними.

Вчителі мають встановлювати зв'язок з батьками ще до того, як їхні діти підуть до першого класу. Вже з цього часу школа бере на себе обов'язок формувати педагогічну культуру сім'ї, залучати її до суспільно корисної діяльності, тому в системі проведення батьківських зборів варто виокремити так званий підготовчий період, під час якого батьки майбутніх учнів усвідомлюють свою причетність до діяльності школи [1]. Роботу з батьками проводять вчителі початкової школи, які з вересня наступного навчального року будуть працювати з учнями першого класу. Зупинимося детальніше на особливостях цього етапу.

© Мартиненко С., Кипиченко Н., 2014

ПЕРШІ БАТЬКІВСЬКІ ЗБОРИ: ЗНАЙОМСТВО З СІМ'ЯМИ ПЕРШОКЛАСНИКІВ

Вперше вчителі початкової школи зустрічаються з батьками першокласників перед початком навчального року. На нашу думку, доречніше проводити таку зустріч наприкінці серпня, після проведення тестування учнів та зарахування їх до школи. Педагоги проводять перші батьківські збори для того, щоб познайомитися з батьками, переконати сім'ю в необхідності спілкування зі школою, педагогами, налаштувати на навчально-пізнавальну діяльність, зняти острах родини перед новим етапом життя дитини – навчанням в школі.

Завдання зборів

1. Познайомитися з батьками учнів, школою, адміністрацією, службами школи, режимом роботи.
2. Допомогти батькам підготувати дитину до навчання в першому класі.
3. Ознайомити з режимом роботи початкової школи.

Запитання для обговорення

– У кого батьки можуть одержати консультацію щодо навчання і виховання дитини?

– За якими законами треба виховувати дитину?

– Що цікавого є в окремо взятій родині (традиції та звичаї)? Обмін досвідом.

Орієнтовний план проведення батьківських зборів

1. Знайомство з директором (заступником директора з початкової школи).
2. Представлення вчителя, який буде працювати з учнями 1 класу.
3. Екскурсія шкільною будівлею.
4. Міні-лекція «Закони виховання в родині. Якими вони мають бути?».
5. Проведення анкетування батьків.
6. Самопрезентація (візитна картка родини).
7. Батьківський тренінг «Дитина як відображення стосунків у сім'ї».

Хід зборів

Збори проводяться в тому кабінеті, де будуть навчатися діти. Клас святково оформлюється (можна розмістити на стенді побажання, творчі роботи учнів, які закінчили початкову школу). На дошці – фотографії випускників, які навчалися у вчителя, що набирає 1 клас.

I. Вступне слово директора школи (заступника директора з початкової школи).

– Шановні татусі й матусі, дідусі та бабусі, всі дорослі, які прийшли на першу зустріч зі школою, поріг якої 1 вересня переступлять Ваші малята!

Сьогодні ми проголошуємо Вас і себе членами однієї великої команди-родини під назвою «Школа». Наша подорож починається сьогодні, а закінчується – через одинадцять років. Доки ми будемо рухатися океаном знань, безумовно, на нашому шляху будуть шторми та бурі, неприємності та радості, розчарування та захоплення... Хочеться, щоб ця мандрівка була цікавою, радісною і значущою у житті кожної дитини і сім'ї.

Як навчитися долати труднощі, святкувати маленькі успіхи, де можна отримати консультацію, що дає відповіді на нерозв'язані запитання – про все це можна довідатись у кабінеті заступника директора з початкової школи.

II. Виступ заступника директора з початкової школи.

Виступ має містити інформацію про традиції та звичаї початкової школи, вимоги до учнів. Необхідно також познайомити батьків зі статутом школи, вручити кожній родині картку школи, зазначити дні прийому заступника директора, практичного психолога, познайомити з вчителями початкової школи, вихователями групи подовженого дня, які будуть працювати з учнями першого класу.

III. Самопрезентація вчителя.

Вчитель-класовод проводить презентацію, яка може охоплювати:

– розповідь про себе, про вибір педагогічної професії;

– розповідь про своїх учнів-випускників, про плани на майбутнє в роботі з першим класом.

IV. Самопрезентація сімей.

На батьківських зборах дуже цікаво проходить самопрезентація родин, що є своєрідною візитною карткою. На нашу думку, бажано було б записати виступи батьків, які розповідають про себе на зборах. Це дозволить відразу визначити особливості сімей, ступінь їхньої відкритості, систему цінностей і пріоритети у взаєминах. Вчителю важливо ретельно проаналізувати міні-розповіді про сім'ю.

План самопрезентації

1. Прізвище, ім'я, по батькові батьків.
2. Вік, день народження членів сім'ї.
3. Інтереси, захоплення, уподобання.
4. Традиції та звичаї.
5. Життєве кредо.

Можна подати життєве кредо у формі презентації, що буде корисним для роботи з учнями в майбутньому.

V. Екскурсія шкільною будівлею.

Після самопрезентації вчителя та сім'ї і встановлення дружньої атмосфери проводиться екскурсія школою. Дуже важливо показати батькам кабінет психологічної служби, ознайомити з розкладом його роботи, запропонувати телефон довіри.

VI. Поради батькам.

Наприкінці зустрічі кожна сім'я одержує наказ у вигляді сувою, в якому записано закони виховання дитини. Батькам дається можливість прочитати їх і поставити запитання вчителеві.

VII. Анкетування батьків.

Доцільно провести анкетування батьків наприкінці зборів. З цією метою пропонуємо орієнтовні запитання анкети, які допоможуть вчителю початкової школи отримати загальні відомості про дитину.

Орієнтовні запитання анкети

1. Прізвище, ім'я, по батькові.
2. Чим займається дитина у вільний час?
3. Які ігри найбільше подобаються їй?
4. Які види спортивних розваг вона найбільше любить?
5. Як поводить себе в дитячому колективі (активна, пасивна, сором'язлива тощо)?
6. Які обов'язки виконує вдома?
7. Які, на Ваш погляд, індивідуальні особливості дитини необхідно враховувати під час входження її в новий колектив?
8. Як побажання – можна зробити напам'ять спільну фотографію першої зустрічі вчителів і батьків.

ДРУГІ ЗБОРИ: ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ

Форма проведення – «круглий стіл».

Завдання зборів

1. Познайомити батьківський колектив із можливими проблемами адаптації дітей у перший рік навчання в школі.
2. Розробити рекомендації для створення сприятливих умов для навчання і виховання першокласників.

Запитання для обговорення

– Фізіологічні труднощі адаптації першокласників у школі.

– Психологічні труднощі адаптації першокласників у школі.

– Система стосунків дітей у класі.

Хід зборів

I. Обговорення першого шкільного дня дитини.

Батьки діляться враженнями один з одним і вчителями про те, з яким настроєм дитина прийшла додому, як її привітали члени сім'ї, які подарунки вона отримала.

II. Батьківський практикум-гра «Кошик почуттів».

Слово вчителя. Шановні матусі й татусі! У мене в руках кошик, на дні якого знаходяться найрізноманітніші почуття: позитивні й негативні, які може відчувати людина. Після того, як Ваша дитина переступила шкільний поріг, у Вашій душі, Вашому серці оселились почуття й емоції, що заповнили все Ваше існування. Опустіть руку в кошик і візьміть «почуття», що найбільше переповнює Вас уже тривалий час, і назвіть його.

Батьки називають почуття, що їх переповнюють, які вони болісно переживають.

Таке завдання дозволяє акцентувати увагу на важливості події, виявити проблеми та труднощі, що виникають у родинах, обговорити їх під час зборів.

III. Обговорення питань.

1. Фізіологічні умови адаптації дитини до школи.

Необхідно звернути увагу на:

– ознайомлення педагога та лікаря з проблемами здоров'я дитини;

– зміну режиму дня учня порівняно з дошкільним закладом;

– необхідність чергування ігрової та навчально-пізнавальної діяльності;

– спостереження батьків за правильною позою під час виконання домашніх завдань (запобігання короткозорості, викривленню хребта тощо);

– організацію збалансованого харчування;

– турботу батьків про загартовування дитини, максимальний розвиток рухової активності (створення вдома спортивного куточка);

– виховання в учнів самостійності та відповідальності як основних якостей збереження власного здоров'я.

2. Психологічні труднощі адаптації дитини до школи.

Під час обговорення варто виділити такі умови психологічної комфортності в житті першокласника:

– створення для дитини всіма членами родини сприятливого психологічного мікроклімату;

– розвиток самооцінки дитини в період адаптації до школи (чим нижча самооцінка, тим більше труднощів відчуває учень);

– формування інтересу до школи;

– обов'язкове знайомство з іншими дітьми класу та можливість їхнього спілкування після школи;

– недопустимість фізичних методів покарання, залякування, критики на адресу дитини, особливо у присутності інших людей;

– неприйняття таких засобів покарання, як: позбавлення задоволень, фізичне та психічне покарання;

– врахування в період адаптації до шкільного навчання типу темпераменту;

– надання дитині самостійності в навчальній роботі, організація контролю та корекції її діяльності;

– не лише заохочення учня до навчання, а й моральне стимулювання його особистісних досягнень;

– розвиток самоконтролю, самооцінки та самодостатності дитини.

3. Стосунки між однокласниками.

Відомий педагог і психолог С. Соловейчик, ім'я якого є значущим для цілого покоління вчителів, учнів та їх батьків, опублікував правила, що допоможуть батькам підготувати дитину до спілкування з однокласниками. Учневі необхідно пояснити ці правила та з їх допомогою готувати його до дорослого життя.

Подаємо *правила спілкування*:

– Не відіймай чужого, але й свого не віддавай.

– Попрохали – дай, намагаються відіймати – захистись.

– Не бийся без причини.

– Кличуть грати – іди, не кличуть – спитай дозволу грати разом, це не соромно.

– Грай чесно, не підводь своїх товаришів.

– Не дражни нікого, не канюч, нічого не випрошуй. Декілька раз ні в кого нічого не проси.

– Не плач через погані оцінки, будь гордим! З учителем не сперечайся і за оцінки не ображайся. Намагайся робити все вчасно і думай про позитивні результати, вони обов'язково в тебе будуть.

– Не зводь наклепів ні на кого.

– Намагайся бути охайним.

– Частіше кажи: «Давай дружити; давай грати; давай разом підемо додому...»

– Пам'ятай: ти – не кращий за всіх, ти – не гірший ніж інші! Ти – неповторний для самого себе, друзів, батьків і вчителів!

Було б дуже добре, якби батьки помістили ці правила у кімнаті або в робочому куточку своєї дитини. Бажано наприкінці тижня звернути увагу на те, які правила вона виконує, а які – ні та чому. Можна спробувати виробити разом із дитиною свої правила.

IV. Анкетування батьків.

Питання анкети для батьків з метою визначення особливостей виховання дитини в сім'ї:

1. Як Ви вважаєте, чи правильно виховуєте свою дитину?
2. Що Вам заважає правильно виховувати дитину?
3. Які особистісні якості та риси характеру Вам вдається виховувати в дитині?
4. Які риси характеру дитини Вам подобаються?
5. Які риси характеру дитини Вам не подобаються?
6. Чим захоплюється Ваша дитина, її улюблене заняття?
7. За що Ви хвалите і за що караєте дитину?
8. Яким чином заохочуєте?
9. Яким чином караєте?
10. Яку допомогу Ви хотіли б отримати у вихованні своєї дитини?
11. До кого Ви звертаєтесь за допомогою у вихованні дитини?

ТРЕТІ ЗБОРИ: ТЕЛЕВІЗОР (АБО КОМП'ЮТЕР) У ЖИТТІ СІМ'Ї ТА ПЕРШОКЛАСНИКА

Завдання зборів

1. Визначити разом із батьками переваги й недоліки телевізора (або комп'ютера) в житті дитини.
2. Визначити назви та кількість телепередач, Інтернет-ресурсів (сайтів), рекомендованих для перегляду і користування дітьми.

Запитання для обговорення

– Роль телебачення (комп'ютера) в житті дитини.

– Вплив телепередач (комп'ютерних ігор, соціальних мереж) на формування характеру та пізнавальної сфери життя дитини.

Запитання для дискусії

– Чи вважаєте Ви, що телевізор (комп'ютер) має бути головним предметом побуту?

– Які веб-сайти, телепередачі, на Ваш погляд, найбільше впливають на формування особистості дитини?

– Яким чином необхідно дитині користуватися телевізором (комп'ютером)? Зазначте можливі варіанти.

Хід зборів

І. Вступне слово вчителя.

– Телевізор і комп'ютер у житті дитини – це добре чи погано? Скільки часу і які передачі можуть дивитись діти? Які наслідки може мати неконтрольоване користування дитиною Інтернет-мережею? Чи треба вимикати телевізор, якщо ми вважаємо, що передача дитині буде некорисною? Сьогодні ці та інші запитання вимагають невідкладної відповіді.

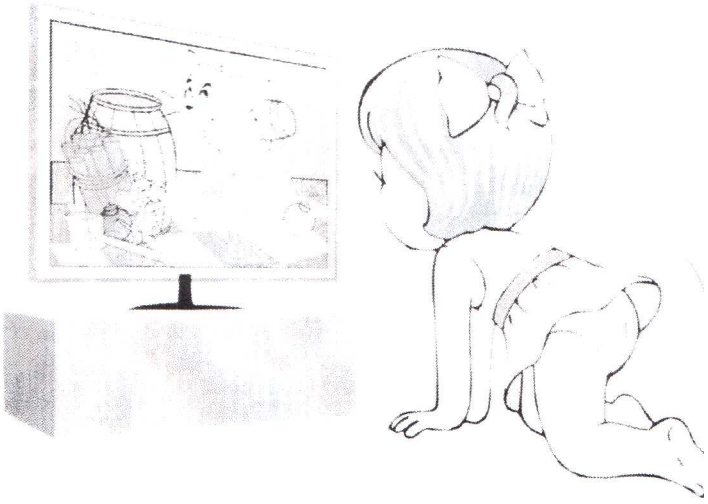

На жаль, досить часто зустрічаються діти, які перейшли межу дозволеного в користуванні комп'ютером. Батьки іноді забувають про те, що надмірне спілкування з ним може не лише призвести до погіршення зору, але й негативно позначитися на психічному здоров'ї дитини. Варто зазначити, що, незважаючи на всі переваги комп'ютерних ігор, вони все таки створюють ілюзію спілкування і не формують комунікативних вмінь. Це особливо небезпечно для сором'язливих дітей, адже їх реальне спілкування супроводжується психоемоційною напругою, провокує стресові ситуації, і тоді на заміну йому приходить псевдоспілкування в соціальних мережах. Комп'ютер дає змогу перенестися в інший світ, який можна побачити, з яким можна пограти. Водночас дитина все більше ігнорує реальний світ, де їй загрожують негативні оцінки, постає необхідність щось змінювати в собі. Такий відхід в штучну реальність може сформувати у дитини психологічну залежність від комп'ютера. Потрібно вчасно помітити це. Щойно прокинувшись або повернувшись зі школи, діти прагнуть якнайшвидше увійти в Інтернет, поспілкуватися з віртуальними друзями, пограти в різні комп'ютерні ігри.

Для прикладу наведемо статистику:

– дві третини дітей у віці з 6 до 12 років щодня дивляться телевізор і користуються комп'ютером;

– час щоденного перегляду телепередач дитиною і перебування в Інтернеті складає в середньому більше трьох годин;

– 50 % дітей дивляться телепередачі та відвідують Інтернет-сайти постійно, без будь-якого вибору та обмеження;

– 25 % дітей у віці з 6 до 10 років дивляться одні й ті ж телепередачі від 5 до 40 разів поспіль;

– 38 % дітей у віці з 6 до 12 років під час визначення рейтингу використання вільного часу на перше місце поставили комп'ютер, виключивши заняття спортом, прогулянки на свіжому повітрі, спілкування з родиною тощо.

Але, можливо, Ви подумаєте, що ця статистика не стосується Ваших дітей? Дарма. Пропоную Вам результати опитування дітей нашого класу, проведеного приблизно за такими запитаннями:

– Скільки разів на тиждень ти дивишся телевізор та користуєшся комп'ютером?

– Ти дивишся телевізор і відвідуєш Інтернет-сайти сам чи зі своєю родиною?

– Ти любиш дивитись усе поспіль чи надаєш перевагу якійсь окремій передачі?

– Чи зареєстрований ти у соціальних мережах?

– Якби ти потрапив на незаселений острів, які б предмети замовив доброму чарівнику, щоб твоє життя було цікавим?

II. Обговорення результатів аналізу відповідей дітей на запропоновані питання.

III. Дискусія.

1. Обговорення нагальних питань.

– Що необхідно робити у цій ситуації? Можливо, треба заборонити перегляд телепередач, користування Інтернетом, спілкування у соціальних мережах. Чи треба обмежити дитину певними програмами?

– Що дає дитині телевізор? Чи є в перегляді телепередач, веб-сайтів, соціальних мереж (особливо для першокласників) щось позитивне?

Проводиться обговорення проблеми й обмін думками.

Думки учнів десятирічного віку про перегляд телепередач і користь Інтернет-ресурсів.

Перегляд телевізора, користування комп'ютером дає змогу:

– розслабитися, забути щоденні проблеми, відійти від страхів і переживань;

– знаходити відповіді на запитання, на які не відповідають дорослі через зайнятість;

– зрозуміти за допомогою телевізора, Інтернету, що таке «добре» і що таке «погано»;

– дізнаватись про явища з різних галузей знань;

– розвивати пам'ять, уяву, фантазію, емоційну сферу.

2. Коментар учителя, обговорення.

Рекомендується обмежувати доступ дітей до ігор і фільмів, заснованих на насильстві. Водночас, якщо дитина все ж таки хоче отримати таку інформацію, то потрібно в доступній формі пояснити їй, чому така інформація для неї небезпечна і чому вона не має прагнути пізнати її. Категорична заборона того чи іншого виду інформації без жодних пояснень тільки підвищить інтерес учня до неї, а існування заборони зробить неможливим обговорення проблеми між батьками і дитиною.

До батьківських зборів можна підготувати виставку малюнків дітей «Я дивлюсь телевізор», «Мої улюблені телепередачі», «Я в Інтернеті», «Моя сторінка в соціальній мережі», «Моя улюблена комп'ютерна гра».

IV. Рекомендації батькам.

1. Разом із дітьми визначати телепередачі, веб-сайти для перегляду родиною на наступний тиждень.

2. Обговорювати улюблені телепередачі, веб-сайти дорослих і дітей після перегляду.

3. Вислуховувати думки дітей із приводу дорослих передач, веб-сайтів і висловлювати свої думки з приводу дитячих.

4. Телевізор і комп'ютер не мають бути основними у житті сім'ї, тоді це стане позитивним прикладом для дитини.

5. Необхідно зрозуміти, що дитина, яка щодня дивиться сцени насильства, вбивства, звикає до них і навіть може відчувати від таких епізодів задоволення (під час комп'ютерної гри). Треба не дозволяти дивитися такі фільми і грати у подібні комп'ютерні ігри.

– Купуючи комп'ютер, зважте всі «за» і «проти» входження Вашого малюка у новий для нього світ, постарайтеся вберегти його від підводних рифів та течій у незвичному плаванні океаном сучасних технологій.

Пропонуємо правила безпечного користування Інтернетом, які Вам треба обговорити зі своїми дітьми:

1. Я буду поводитись в Інтернеті чемно і не ображатиму інших.

2. Я не буду заходити на заборонені батьками веб-сайти.

3. Я буду зберігати свій пароль у таємниці.

4. Я буду розповідати своїм батькам про проблеми й користуватися їхньою підтримкою.

5. Я буду шукати цікаві веб-сайти й ділитися посиланнями зі своїми друзями.

6. Я знаю, що можна бути легко ошуканим і не буду повідомляти реальні імена, адреси й номери телефонів.

V. Домашнє завдання батькам.

1. Визначте для себе відповіді на такі запитання.

– Скільки часу проводить ваша дитина біля телевізора, комп'ютера?

– Чи ставить питання після перегляду передач, відвідування веб-сайтів, чи хоче обговорити з Вами нову інформацію?

– Яким передачам, веб-сайтам віддає перевагу?

– В якій передачі хотіли б взяти участь?

– Що необхідно зробити, щоб діти не чули від батьків: «Знову ввечері уроки робиш?», «Чим ти займаєшся?! Знову сидиш біля телевізора (комп'ютера)?»

2. Батькам на замітку.

– Варто пам'ятати, що вплив телебачення та Інтернету на психіку дітей різко відрізняється від подібного впливу на дорослих. За результатами досліджень, першокласники не можуть чітко визначити, де правда, а де неправда. Вони довіряють усьому, що відбувається на екрані. Ними легко керувати, маніпулювати їхніми емоціями та почуттями. Лише з 11 років діти починають усвідомлено сприймати те, що пропонує телебачення та Інтернет.

ЧЕТВЕРТІ ЗБОРИ: ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ ЕМОЦІЇ

Форма проведення – сімейна рада.

Завдання зборів

1. Ознайомитися із самооцінкою учнів класу.

2. Визначити причини переваги позитивних чи негативних емоцій в учнів.

Хід зборів

I. Вступне слово педагога.

– Шановні татусі й матусі! Сьогодні ми проводимо батьківські збори у формі сімейної ради, яка збирається тоді, коли справа не терпить зволікань і вимагає всебічного аналізу. Перш ніж ми перейдемо до ради за окресленою проблемою, послухайте, будь ласка, запис відповідей дітей на запитання: «Який я?» (наприклад, я – добрий, красивий, розумний тощо).

Після прослуховування запису батьки мають відповісти на запитання про мотиви вибору дитиною поданих прикметників, які означають позитивні та негативні якості. Відбувається обмін думками.

Давайте разом поговоримо про людські емоції. Мені хотілося б звернути Вашу увагу на ті емоції, що стимулюють розвиток неврозів, руйнують здоров'я дитини. Це – гнів, злість, агресія, ненависть та емоції страждання – біль, страх, незадоволення, образа. Спостерігаючи за дітьми, часто доводиться констатувати, що емоції страждання, руйнування їм ближчі, ніж емоції радості та добра.

II. Анкета для батьків.

1. Чи стимулюєте Ви у дитини позитивні емоції? Яким чином це робите?

2. Чи притаманні Вашій дитині негативні емоції? Чому, на Вашу думку, вони виникають?

3. Яким чином Ви розвиваєте в дитині позитивні емоції? Наведіть приклади.

Анкетування проводиться під час батьківських зборів, учитель виділяє для цього 10–15 хвилин. Листки з відповідями батьки віддають педагогу, який їх аналізує та використовує у подальшій роботі.

III. Батьківський тренінг.

1. Обговорення питань.

– Наведіть приклади ситуацій із Вашого життя, життя родини або ситуації, що спостерігаються, пов'язані з виникненням негативних і позитивних емоцій.

– Чи можете Ви сказати, що у відповідях дітей почули відтінки негативних емоцій? На думку психологів, позитивні емоції з'являються в людини тоді, коли її люблять, розуміють, визнають, приймають, а

негативні – коли спостерігається незадоволення потреб. Як формувати позитивні емоції? Із чого треба починати?

– Перед Вами лежать аркуші паперу. Запишіть на них висловлювання, заборонені у Вашій родині під час спілкування з дитиною, а також висловлювання, що можуть бути бажаними та рекомендованими.

2. Висновок.

Під час спілкування з дітьми недоцільно вживати такі висловлювання, як:

– Я тисячу разів казав тобі, що...
– Скільки разів треба повторювати...
– Про що ти тільки думаєш...
– Невже тобі важко запам'ятати, що...
– Ти стаєш...
– Ти такий же, як...
– Відчепись, ніколи мені...
– Чому Олена (Настя, Ліля...) така, а ти – ні...

У процесі спілкування з дітьми бажано вживати такі висловлювання, як:

– Ти в мене найрозумніший (найталановитіший, найкрасивіший тощо)!
– Як добре, що ти в мене є!
– Ти в мене – молодець!
– Я тебе дуже люблю!
– Як ти добре це зробив, навчи й мене!
– Дякую, я тобі дуже вдячна!
– Якби не ти, я б ніколи з цим не впоралась!

Постарайтесь використовувати запропоновані висловлювання якомога частіше.

IV. Рекомендації батькам.

1. Сприймайте свою дитину такою, якою вона є.
2. Цікавтесь її переживаннями і думками.
3. Якнайчастіше спілкуйтеся з дитиною, займайтеся, читайте, грайтеся, пишіть один одному листи, записки та смс.
4. Не втручайтесь у її заняття.
5. Допомагайте, коли дитина Вас просить про це.
6. Підтримуйте її у всьому та відзначайте її найменші успіхи.
7. Розповідайте про свої проблеми, діліться своїми почуттями.
8. Вирішуйте конфлікти мирним шляхом.
9. Використовуйте під час спілкування слова, що викликають позитивні емоції.
10. Якомога частіше обіймайте та цілуйте один одного.

V. Домашнє завдання батькам.

Напишіть листа своїй дитині, який вона відкриє у випускному класі школи.

П'ЯТІ ЗБОРИ: ПІДСУМКИ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ. «ПЕРЕГОРТАЮЧИ СТОРІНКИ...»

Форма проведення – усний журнал.

Усний журнал – це аркуші паперу, складені у вигляді великої книги, перевитої стрічкою. Кожний аркуш символізує сторінку життя класу за рік.

На проведенні цих зборів варто зупинитись детальніше, бо під час них підбивається підсумок роботи батьків, учителів і учнів за рік. Зустріч має бути урочистою, цікавою, незвичайною. Збори проводяться спільно з учнями.

Хід зборів

І. Огляд сторінок усного журналу.

Сторінка перша. «Наше життя на уроках» (фрагменти навчальних занять).

Сторінка друга. «Наші перерви» (фізкультхвилинки, ігри тощо).

Сторінка третя. «Наше життя після уроків» (найбільш яскраві фрагменти виховних заходів, проведених у класі).

Сторінка четверта. «Наша творчість» (огляд творчості учнів: читання віршів, пісень, гурткова діяльність).

Сторінка п'ята. «Ми і наші батьки» (нагородження батьків за активну участь у житті класу). Медаль – дитяча долонька, розмальована й розписана дітьми.

Сторінка шоста. «Наші плани на літо» (кожен учень одержує на літо завдання, яке він має виконати для всього класу).

ІІ. Підбиття підсумків роботи батьків учнів за рік.

З повідомленням виступають вчитель-класовод та голова від батьківського комітету класу.

Наприкінці зборів учні разом із батьками та вчителями фотографуються. Батькам вручаються фотографії, зроблені на попередніх зборах і під час проведення виховних заходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Корнієнко С. Батьківські збори у початкових класах: зміст та методика проведення : навч.-метод. посіб. / С. М. Корнієнко, Я. П. Кодлюк. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. – С. 5–46.

2. Мартиненко С. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи : навч.-метод. посіб. / С. М. Мартиненко. – К. : Сім кольорів, 2010. – С. 144–187.

3. Матвієнко О. Виховання молодших школярів: теорія і технологія : посіб. / О. В. Матвієнко. – К. : Стилос, 2006. – 543 с.

4. Савченко О. Виховний потенціал початкової освіти : наук.-метод. посіб. / О. Я. Савченко. – К. : СПД «Цудзинович Т. І.», 2007. – С. 76–86.

5. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. шк., 1978. – 263 с.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»

Директор
Роман ЯРОШЕНКО,
кандидат філологічних наук, доцент

Над номером працювали:
Відповідальний редактор – Катерина ЯРОПОВЕЦЬКА
Літературні редактори – Ольга АВЕРІНА, Наталія ВЛАСЕНКО
Художній редактор – Тетяна ЗАПОРОЖЕЦЬ
Коректор – Анастасія ІВАНОВА

Відповідальна за рубрику журналу
«ЦЕ ЦІКАВО!» – Анастасія ГАВРИШ

Матеріали для публікації
просимо надсилати на електронну пошту:
po-press@ukr.net

За опубліковані матеріали (фактичність і точність цитування, оригінальність твору та ін.) несе відповідальність ЛИШЕ автор. Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати прийняті до друку матеріали.

У випадку використання матеріалів посилання на журнал є ОБОВ'ЯЗКОВИМ.

© Усі права захищено. Жодні частини, елементи, ідея, композиційний підхід цього видання не можуть бути скопійованими чи відтвореними в будь-якій формі та будь-якими засобами – ні електронними, ні фотомеханічними, у тому числі й ксерокопіюванням, записом або комп'ютерним архівуванням, без письмового дозволу видавця.

© «Початкова школа і сучасність», 2014
© «Видавництво «Білий Тигр», 2014

Державний комітет зв'язку та інформації України ф. СП-1

ДОСТАВНА КАРТКА – ДОРУЧЕННЯ

ПВ	місце	літер.

На газету / журнал

86516

«Початкова школа і сучасність»
найменування видання

Вартість	передплата		кількість комплектів	
	переадре-сування			

на 201_ рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий індекс_____

місто_____
село_____
область_____
район_____
вулиця_____

код вулиці

буд.	корп.	кв.

_____
прізвище, ініціали

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 20888-10688Р від 22.08.2014 р.

Підписано до друку 10.10.2014 р.
Формат 60 х 84 1/8.
Папір офсетний. Друк різограф.
Умов. друк. арк. 5.58. Обл.-вид. арк. 6.6.
Тираж 250 прим.

Юридична адреса редакції журналу:
02094, м. Київ,
вул. Червоногвардійська, 12, офіс 177.
Фактична адреса редакції журналу:
04209, м. Київ,
вул. Героїв Дніпра, 31-Б.
Тел.: (044) 451-61-42.
E-mail: po-press@ukr.net

Видруковано у СПД «Сидоренко О. Я.»
01103, Україна, м. Київ,
вул. Вишняківська 7-Б, оф. 448.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи серії В02 № 258 920 від 24.12.2001 р.

УВАГА!
КОНКУРС!

У видавництві «Білий Тигр» двічі на рік проводиться конкурс **«УЧИТЕЛЬ РОКУ – 2014»** і **«УЧИТЕЛЬ РОКУ – 2015»** за версією журналу «Українське слово і сучасність» у наступних номінаціях:

- *«За кращу розробку уроку»*
- *«За кращу розробку нестандартного уроку»*
- *«За кращу розробку сценарію виховного заходу»*
- *«За кращу розробку системи тестових завдань»*
- *«За кращу розробку системи завдань для контрольної перевірки знань»*
- *«За краще написання наукової статті»*

Переможцям конкурсу буде вручено ДИПЛОМ-ВІДЗНАКА, а також буде опубліковано в журналі фото переможця з дипломом на всю Україну!

Зразок

ДИПЛОМ-ВІДЗНАКА

«УЧИТЕЛЬ РОКУ – 2014»
за версією журналу «Початкова школа і сучасність»
у номінації: *«За кращу розробку уроку»*
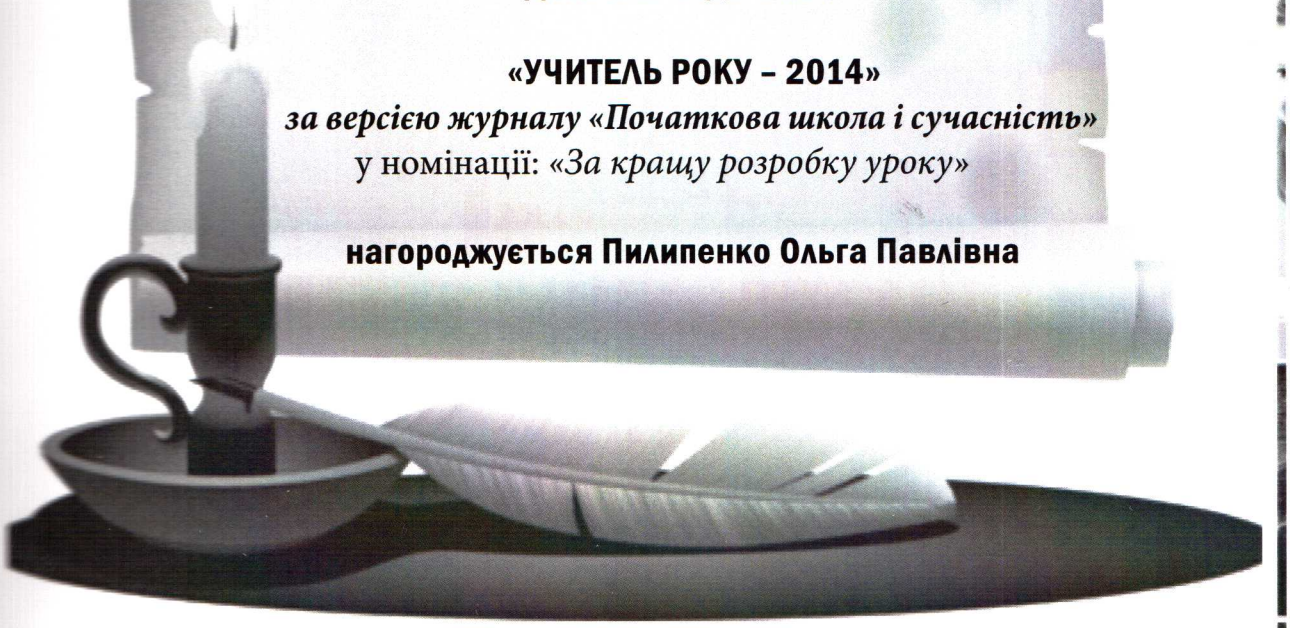
нагороджується Пилипенко Ольга Павлівна